

Datum: 4 oktober 2023
Opgesteld door: K&O

Toelichting op het programma van toetsing en afsluiting (PTA)

Basis- en kaderberoepsgerichte leerweg 2023-2024
klas 3 en 4

Inhoud

Inleiding	3
Het schoolexamen (SE) en het centraal examen (ce)	4
Examenreglement	4
Het vestigingsexamenteam (VET) bestaat uit:	4
Het volgen van een vak op hoger niveau	5
De berekening van de cijfers	5
Schoolexamencijfer AVO (SE)	5
Het eindcijfer voor de vakken waarin een CE wordt afgenomen AVO	6
Maatschappijleer	6
Kunsvakken 1 met CKV en Lichamelijke Opvoeding	6
Handelingsopdrachten	6
Loopbaanoriëntatie (LOB) en stage	6
Diagnostische toetsen of toetsen voor het schoolexamen	7
Het examendossier	7
Het beroepsgericht vak	7
Keuzevakken	7
Profielvak groen	7
De bevorderingsnormen	8
Herkansen en inhalen	9
Herkansingsregeling	9
Herkansingsprocedure	9
Inhaalregeling	10
Inhaalprocedure	10
Stapelopleiding	11
Stapelprogramma avo vakken:	11
Stapelprogramma voor profielvak GROEN:	12
Bijlage: Leeswijzer PTA	13

Inleiding

Het toelichtingenboekje geeft informatie over de schoolexamenperiode. Het schoolexamen is onderdeel van het examen. Een aantal vakken wordt al tijdens de schoolexamenperiode afgerond met een eindcijfer en een aantal vakken wordt met een centraal examen afgesloten. Om goed geïnformeerd aan de examenperiode te beginnen is het van belang om deze toelichting in samenhang met het programma van toetsing en afsluiting (PTA), het studievoortgangsprotocol, het examenreglement en de herkansings- en inhaalregeling te lezen. Al deze documenten geven gezamenlijk een overzicht van de rechten en plichten tijdens de examenperiode. In deze toelichting is beschreven waar alle relevante informatie te vinden is en hoe bijvoorbeeld de schoolexamencijfers worden berekend.

Het is belangrijk op de hoogte te zijn van de rechten en plichten die tijdens deze periode gelden. Plichten zijn bijvoorbeeld, aanwezigheid tijdens afname van het schoolexamen en het centraal examen, afronden van het gehele PTA, op tijd inleveren van opdrachten. Belangrijke rechten zijn bijvoorbeeld: het recht op herkansen en inhalen. Let op; niet alle vakken staan voor alle schoolexamentoetsen herkansingen toe en er kunnen voorwaarden aan herkansen en inhalen verbonden zijn.

Wij wensen alle leerlingen een heel goede examenperiode toe!

Het schoolexamen (SE) en het centraal examen (ce)

Voor alle vakken is een schoolexamenprogramma opgesteld dat zich uitstrekt over leerjaar 3 en/of 4. Het schoolexamenprogramma is in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) beschreven. Dit is in te zien via deze [link](#). Hierin staan alle schoolexametoetsen. Van de in het PTA aangehouden volgorde van schoolexametoetsen kan door de docent worden afgeweken. Leerlingen worden minimaal zeven dagen van tevoren op de hoogte gebracht van de afnamedag en -tijdstip.

Examenreglement

In het examenreglement zijn regels genoemd die zowel op het schoolexamen (se) als het centraal examen (ce) van toepassing zijn. Voor het schoolexamen gelden dezelfde regels als bij de landelijke centrale examens. Het examenreglement beschrijft onder andere de gang van zaken rondom het afleggen van schoolexamens, centrale examens, de becijfering, de slaag-zakregeling, herkansingsmogelijkheden en frauderen. Op basis van het examenreglement kan een directeur in het geval van een onregelmatigheid besluiten om een maatregel op te leggen. Als er zich een probleem voordoet tijdens de afname van een examen wordt hiervan eerst een melding gedaan bij de Examensecretaris. Indien de melding niet naar tevredenheid wordt opgelost bestaat de mogelijkheid om een klacht te dienen bij de commissie van beroep voor examens, zie hiervoor de procedure die is opgenomen in het examenreglement. Het is handig om het reglement goed te bestuderen. Het examenreglement wordt ieder schooljaar opnieuw vastgesteld en kan ingezien worden via [deze link](#) onder onderwijsdocumenten.

Als er na het lezen van deze toelichting nog vragen en/of onduidelijkheden zijn, neem dan contact op met de vestigingsdirecteur en/of de Examensecretaris.

Het vestigingsexamenteam (VET) bestaat uit:

Voorzitter: Chantal Ruckert (vestigingsdirecteur)
Secretaris: Mirjam Prins (examensecretaris)
Lid: Sieta Smit (teamleider leerjaar 4, plaatsvervangend examensecretaris)
Lid: Suzanne Oud (docent Nederlands)
Lid: Piet Dudink (docent Groen)

Het schoolexamenprogramma (SE) basis- en kaderberoepsgerichte leerweg omvat de volgende vakken:

Vak	Eindresultaat na afronding schoolexamen
Nederlands	SE-eindcijfer
Engels	SE-eindcijfer
kunstvakken inclusief CKV (KCKV)	Voldoende (V) of Goed (G)
lichamelijke opvoeding (LO)	Voldoende (V) of Goed (G)
maatschappijleer 1	Eindcijfer
wiskunde	SE-eindcijfer
biologie of natuur-scheikunde 1 (Nask1)	SE-eindcijfer
LOB en stage	Voldaan (Ja/Nee), stage (O/V/G)
Beroepsgericht vak: profielvak Groen: 4 profielmodules 4 keuzevakken	SE-eindcijfer PV (profielvak) Eindcijfer per keuzevak en een combinatie-eindcijfer van de keuzevakken
Optioneel kan door kaderleerlingen een extra vak worden gevolgd: biologie, natuur-scheikunde 1 (Nask1) of economie	SE-eindcijfer

De keuze voor het examenvak biologie of natuur-scheikunde 1 (Nask1) vindt plaats in maart, evenals het keuzemoment voor een extra vak.

Het volgen van een vak op hoger niveau

Naast het volgen van een extra vak is er een mogelijkheid tot het volgen van een vak op hoger niveau. Om hiervoor in aanmerking te komen moet aan bepaalde criteria zijn voldaan. Zie hiervoor het [Protocol Studievoortgang](#).

In de volgende vakken wordt een centraal examen (CE) afgelegd:

Nederlands	CSE digitaal
Engels	CSE digitaal
Wiskunde	CSE digitaal
Biologie of Natuur-scheikunde 1 (Nask1)	CSE digitaal
Beroepsgericht vak: profielvak groen	CSPE
Optioneel: biologie, Natuur-scheikunde 1 (Nask1) of economie als extra vak in de kaderberoepsgerichte leerweg	CSE digitaal

CSE = Centraal Schriftelijk Eindexamen, dit wordt digitaal afgenomen

CSPE = Centraal Schriftelijk en Praktisch Eindexamen. Het centraal examen dat wordt afgenomen over het profielvak groen. Het examen bevat praktijkopdrachten en theoretische opdrachten.

De berekening van de cijfers

Schoolexamencijfer AVO (SE)

Het Schoolexamencijfer is het gemiddelde van alle schoolexamenresultaten die zijn behaald voor een vak in leerjaar 3 en leerjaar 4. Dit cijfer kan pas worden berekend als alle in het PTA genoemde schoolexamentoetsen zijn afgerond, indien dit nog niet het geval is wordt het gemiddelde cursief weergegeven.

Als een vak geen schoolexamens in leerjaar 3 heeft, dan wordt het schoolexameneindcijfer gebaseerd op het gemiddelde van de schoolexamens in leerjaar 4. De berekeningswijze van het SE-cijfer van alle vakken is opgenomen in het PTA.

Het SE cijfer is een cijfer afgerond op één decimaal.

5,45 wordt een 5,5

5,44 wordt een 5,4

Het eindcijfer voor de vakken waarin een CE wordt afgenomen AVO

Het eindcijfer voor het diploma wordt als volgt berekend:

$$(SE + CE) : 2 = \text{eindcijfer AVO}$$

Het eindcijfer voor de vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond naar een geheel getal.

Voorbeeld:

Een gemiddelde van 5,45 wordt in dit geval afgerond op een 5,4 naar een 5

Maatschappijleer

Voor maatschappijleer wordt geen Centraal Examen (CE) afgenomen. Maatschappijleer wordt afgerond in leerjaar 3. Het SE3-cijfer is tevens het eindcijfer voor maatschappijleer en wordt afgerond op een geheel getal. De afronding geschiedt tweetraps, dit houdt in dat eerst wordt afgerond naar een SE-eindcijfer op 1 decimaal en daarna naar een geheel getal. Dit eindcijfer wordt op het diploma getoond en wordt meegenomen in de slaag-zakregeling¹.

Voorbeeld:

Een 5,45 wordt in dit geval eerst afgerond naar een 5,5 en dan een 6.

Een 5,44 wordt eerst afgerond naar een 5,4 en dan naar een 5.

Indien voor maatschappijleer een eindcijfer lager dan 6 is behaald, wordt een herkansingsmogelijkheid aangeboden. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen maatschappijleer en bij het eerder afgelegde schoolexamen maatschappijleer geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak (zie art. 3.16 Uitvoeringsbesluit Wvo 2020).

Kunstvakken 1 met CKV en Lichamelijke Opvoeding

Voor de vakken kunstvakken 1 met CKV en Lichamelijke Opvoeding wordt geen CE afgenomen. Voorwaarde is dat deze vakken met de beoordeling voldoende (V) of goed (G) zijn afgesloten om te kunnen slagen.

Handelingsopdrachten

Een handelingsopdrachten kan onderdeel zijn van het PTA en wordt beoordeeld met een O/V/G. Een handelingsopdracht dient minimaal met een voldoende te zijn afgerond voordat een leerling deelneemt aan het centrale examen (CE). Als de handelingsopdracht (HO) niet is afgerond, kan er geen SE-resultaat voor het betreffende vak worden vastgesteld.

Loopbaanoriëntatie (LOB) en stage

In het kader van LOB wordt er door de leerling tijdens leerjaar 3 en 4 aan diverse LOB-opdrachten gewerkt. Dit leidt aan het einde van leerjaar 4 tot een loopbaandossier; een verzameling van stukken waaruit bepaalde vaardigheden blijken. Deze verzameling kan bestaan uit verslagen, foto's van gemaakt werk of een presentatie. Hiermee laat de leerling zien dat hij zich heeft georiënteerd op arbeidsmogelijkheden en dat hij in staat is om een keuze te maken voor een vervolgopleiding. Aan het eind van leerjaar 3 en leerjaar 4 presenteert de leerling zijn bevindingen. LOB is een belangrijk onderdeel van het examenprogramma. Een stage maakt tevens onderdeel uit van het PTA LOB. De stage moet met een voldoende of goed zijn afgerond.

¹ De slaag-zakregeling: <https://www.mijneindexamen.nl/vmbo-bb-papier/volledig-rooster/content/slaag-zakregeling/>

Diagnostische toetsen of toetsen voor het schoolexamen

Naast de schoolexamentoetsen die zijn opgenomen in het PTA is het mogelijk dat er voor sommige vakken diagnostische toetsen en/of overgangstoetsen worden afgenomen. Deze toetsen verschaffen inzicht in de studievoortgang en tellen niet mee voor het schoolexamen (SE). Deze toetsen staan ook niet in het PTA. Ze zijn wél zichtbaar in het ;leerlingenvolgsysteem.

Het examendossier

Bij het PTA hoort een examendossier. Hierin worden leerlinggegevens, waaronder de schoolexamenresultaten, die van belang zijn voor het examen bewaard

Het beroepsgericht vak

Het beroepsgericht vak groen voor de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg bestaat uit:

- profielvak groen bestaande uit vier profielmodules en een CSPE
- vier keuzevakken (keuzevakken die de vestiging aanbiedt)

Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak worden twee eindcijfers berekend;

- een eindcijfer voor het profielvak groen,
- een combinatie-eindcijfer keuzevakken.

Deze eindcijfers worden vermeld op de cijferlijst bij het diploma en tellen elk één keer mee in de slaagzakregeling.

Keuzevakken

De resultaten van de gekozen keuzevakken worden afzonderlijk vermeld op de cijferlijst van de leerling. Het SE-eindcijfer van een keuzevak is tevens het eindcijfer van dat keuzevak. Een afzonderlijk keuzevak mag niet met een lager cijfer dan een 4 zijn afgerond. Over een keuzevak wordt geen centraal examen afgenomen.

Afronding KV:

5,45 wordt een 5,5 wordt een 6

3,45 wordt een 3,5 wordt een 4

De berekening van het combinatie-eindcijfer keuzevakken is als volgt:

$(SE\ KV1 + SE\ KV2 + SE\ KV3 + SE\ KV4) : 4 =$ (combinatie) eindcijfer keuzevak

- Het combinatie-eindcijfer wordt afgerond op een geheel getal, Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond naar een geheel getal.

Profielvak groen

Berekening van het eindcijfer profielvak groen is als volgt:

$(SE\ PM1 + SE\ PM2 + SE\ PM3 + SE\ PM4) : 4 =$ schoolexameneindcijfer profielvak

- Het SE cijfer van een profielmodule (pm) is een cijfer afgerond op één decimaal
- Het SE profielvak (pv) wordt afgerond op één decimaal
- 5,45 wordt een 5,5

$(SE\ eindcijfer\ PV + CSPE) : 2 =$ eindcijfer profielvak

Het schoolexameneindcijfer profielvak en het behaalde resultaat voor het CSPE zijn beide afgerond op één decimaal. Het eindcijfer profielvak wordt afgerond op een geheel getal waarbij dezelfde regel geldt als bij het eindcijfer AVO. Indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, wordt naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, wordt naar boven afgerond naar een geheel getal. Een 5,45 wordt een 5.

De bevorderingsnormen

Tijdens het leerjaar zijn de behaalde resultaten te zien via het leerlingenvolgsysteem Somtoday. Na afronding van iedere periode wordt een rapport verstrekt. Op het rapport wordt een voortschrijdend gemiddelde weergegeven dit is het gemiddelde van de tot dan toe behaalde resultaten. De bevorderingsnormen naar leerjaar 4 zijn te vinden in het [Protocol Studievoortgang](#).

Herkansen en inhalen

Herkansingsregeling

1. Een schoolexamen kan maximaal één keer worden herkanst.
2. In het PTA staat aangegeven welke schoolexametoetsen herkanst kunnen worden.
3. Iedere schriftelijke schoolexametoets (ST) is herkansbaar.
4. Een mondeling schoolexamen (MT) kan als niet herkansbaar worden aangegeven in het PTA.
5. Handlingsopdrachten vallen buiten de herkansingsregeling. Alleen bij het voldoende of goed afsluiten van een handlingsopdracht is deelname aan het centraal examen mogelijk.
6. Avo vakken: In leerjaar 3 worden er twee herkansingen aangeboden. In leerjaar 4 worden vier herkansingen aangeboden. Zie verder hieronder bij de herkansingsprocedure.
7. Voor het vak nask1 geldt voor de leerlingen in leerjaar 4, dat de vier herkansingen in leerjaar 4 ook mogen worden ingezet om één of meerdere schoolexamens nask1 uit leerjaar 3 te herkansen. Hiernaast wordt aan de leerlingen in leerjaar 4 één extra herkansingsmogelijkheid geboden voor de schoolexamens nask1 uit leerjaar 3.
8. Beroepsgerichte vak: een leerling heeft voor het vak Groen twee herkansingen per cohort, één herkansing voor een profielmodule en één herkansing voor een keuzevak.
9. Bij de herkansing van het beroepsgerichte vak kan de leerling kiezen hoeveel onderdelen er opnieuw gemaakt worden of dat het schoolexamen in zijn geheel opnieuw wordt gemaakt (conform werkwijze CSPE).
10. Een combitoets bij een beroepsgericht keuzevak mag herkanst worden indien het behaalde cijfer voor deze toets lager dan een 4 is. Deze regel gaat boven de regel van maximaal twee herkansingen per cohort. Dit gaat niet ten koste van een herkansingsmogelijkheid genoemd in lid 7.
11. Een leerling komt alleen voor herkansing in aanmerking als aan de door het VET bepaalde voorwaarden is voldaan.
12. Bij herkansing geldt het hoogste cijfer.
13. Als een leerling ten onrechte gebruik maakt van een herkansing wordt het betreffende resultaat ongeldig verklaard.
14. Indien er op basis van een maatregel zoals omschreven is in artikel 4 van het examenreglement, een sanctie met het cijfer 1 (één) is opgelegd voor een PTA- toets, dan zal deze toets herkanst moeten worden. Deze herkansing gaat dan ten koste van het aantal herkansingsmogelijkheden. Deze werkwijze wordt ook gehanteerd indien de betreffend PTA-toets als 'niet herkansbaar' in het PTA staat weergegeven;
15. Een leerling die wegens ziekte of een andere vorm van overmacht (een geoorloofde reden, e.e.a. ter beoordeling van het vestigingsexamenteam) een schoolexamen heeft gemist, mag deze inhalen. Dit gaat niet ten koste van een herkansing. Zie inhaalregeling.
16. De leerling bepaalt welke van de herkansbare schoolexametoetsen wordt herkanst.
17. De herkansingen vinden plaats op een door de vestiging te bepalen moment.
18. Bij uitzonderlijke omstandigheden kan van deze herkansingsregeling afgeweken worden, dit ter beoordeling van het vestigingsexamenteam en de examencommissie.

Herkansingsprocedure

1. Op een aantal momenten in het jaar, hieronder genoemd, worden de leerlingen via een mail uitgenodigd hun keuze voor een herkansing aan te geven in een Forms enquête
2. De herkansingen vinden plaats op een vastgestelde, centrale datum
 - Klas 3
 - Na de eerste toetsweek kiest de leerling een herkansing
 - Na de tweede toetsweek kiest de leerling een herkansing
 - In het voorjaar kiest de leerling twee overgangstoetsen om te herkansen
 - Klas 4
 - Na de eerste toetsweek kiest de leerling één toets uit periode 1
 - Na de tweede toetsweek kiest de leerling één toets uit periode 2
 - Begin april kiest de leerling één toets uit periode 1 of 2
 - Half april kiest de leerling één toets uit periode 1 of 2
3. De leerling moet voldoen aan de voorwaarde die door de docent wordt opgelegd

Inhaalregeling

1. In het geval van geoorloofde afwezigheid ten tijde van een eerste afname of een inhaal- of herkansingsmoment van een schoolexamentoets, kan de leerling de schoolexamentoets inhalen (art 15 examenreglement).
2. Indien een leerling door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is een schoolexamentoets bij te wonen, moeten zijn ouders/verzorgers hem voor aanvang van de schoolexamentoets absent melden volgens de regels die gelden binnen de vestiging.
3. Een leerling die vanwege een bijzondere gebeurtenis op het moment van eerste afname, een inhaalmoment of een herkansingsmoment van een schoolexamentoets niet aanwezig kan zijn, dient hiervoor op tijd verlof aan te vragen volgens de procedure die geldt op de vestiging.
4. Een leerling die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van een schoolexamentoets worden toegelaten. Dit geldt niet voor te laat komen tijdens een klassikale afname van een kijk-luistertoets of een mondeling, in dat geval is er sprake van verhindering (zie art. 5 examenreglement). Uitgangspunt is dat de leerling en andere leerlingen niet mogen worden benadeeld. Indien de leerling alsnog deelneemt aan de zitting dan kan door de examensecretaris worden besloten om de eindtijd voor de leerling te verlengen. Indien de leerling niet deelneemt aan deze zitting dan wordt het te laat komen aangegeven in het proces-verbaal en wordt de examensecretaris geïnformeerd. Bij een geoorloofde reden van te laat komen wordt een inhaalmoment ingepland.
5. Indien een kandidaat meer dan een half uur na de aanvang van een zitting verschijnt, mag hij niet meer deelnemen aan deze zitting. Er is in dat geval sprake van verhindering.
6. Indien het verhindering/afwezigheid met een geoorloofde reden betreft, wordt de leerling door de examensecretaris of docent geïnformeerd over het inhaalmoment.
7. Een inhaalmoment geldt niet als herkansing en valt daarom buiten de herkansingsregeling.
8. Indien de reden van verhindering onduidelijk is, laat de directeur door het vestigingsexamenteam onderzoeken en vaststellen of aan de verhindering een geoorloofde reden ten grondslag ligt.
9. Indien het een verhindering zonder geoorloofde reden betreft, treedt artikel 4 examenreglement, onregelmatigheden, in werking. De directeur besluit welke maatregel, genoemd in artikel 4 examenreglement, genomen wordt. De directeur informeert de leerling hierover schriftelijk.
10. Indien de hierboven genoemde maatregel het toekennen van het cijfer 1,0 is, mag de leerling deze schoolexamentoets niet inhalen. Herkansingen mag wel, maar dit kost de leerling één van zijn herkansingen. De herkansingsprocedure treedt dan in werking.
11. Een leerling komt alleen in aanmerking voor het inhalen/herkansingen van een schoolexamentoets indien hij voldoet aan de aanmeldprocedure van de vestiging.
12. Bij uitzonderlijke omstandigheden kan van deze regeling afgeweken worden, dit ter beoordeling van vestigingsexamenteam.

Inhaalprocedure

1. De docent maakt, zodra de leerling weer op school is, een afspraak om de toets het eerstvolgende SE-moment in te halen.
2. De docent geeft de toets aan de examensecretaris.
3. De docent zet de afspraak in de agenda van de leerling in Somtoday.
4. De leerling is zelf verantwoordelijk voor het inhalen van niet gemaakt werk.

Elke leerling moet in één cijferperiode alles uit die periode ingehaald hebben. Een toets kan in een situatie van overmacht in een andere periode worden afgenomen.

Inleveren werk klas 3 (en 4)

Als het werk niet voor de uiterste datum is ingeleverd, blijft de leerling in dezelfde week een middag op school om het af te maken en in te leveren.

Stapelopleiding

Voor leerlingen die, in overeenstemming met de richtlijnen van de vestiging, aanmerking komen voor het stapelen van een leerweg, geldt dat eind leerjaar 4 voldaan moet zijn aan het gehele PTA van de hogere leerweg. Om een resultaat te kunnen noteren bij in klas 3 afgenomen schoolexamantoetsen van de hogere leerweg, kan een stapelschoolexamantoets onderdeel uitmaken van het programma. Met een stapelschoolexamantoets wordt het hiaat tussen de oude en de nieuwe leerweg opgeheven.

- Het uitgangspunt is een vmbo-brede gelijke werkwijze voor leerlingen die gaan stapelen.
- Het gaat om stapeltoetsen die zijn opgesteld om het hiaat tussen de twee leerwegen op te lossen. Het behaalde resultaat van de stapeltoets kan worden meegenomen in de overweging of de leerling wel of niet wordt toegelaten tot het stapeljaar.
- Er wordt geen herkansing aangeboden voor de gemaakte stapeltoets.
- Uit voorzorg schrijft de leerling zich altijd tijdig in bij een mbo-opleiding.

Stapelprogramma avo vakken:

- Wanneer er voor een vak een of meerdere se-toetsen in leerjaar 3 wordt/worden afgenomen op het hogere niveau, wordt/worden deze se-toets(en) op het hogere niveau alsnog gemaakt. Dit cijfer vervangt het oude cijfer van de lagere leerweg.

Concreet betekent dit:

- Nederlands: geen stapeltoetsen
- Engels: geen stapeltoetsen
- Wis: één handelingsopdracht, deze wordt beoordeeld op het hogere niveau
- Biologie: de toets wordt opnieuw gemaakt op het hogere niveau, het practicum en de HO worden beoordeeld op het hogere niveau.
- Nask1: twee toetsen worden opnieuw gemaakt op het hogere niveau. De PO wordt opnieuw beoordeeld.
- Economie: KB: twee toetsen worden overnieuw gemaakt. Van de HO wordt de beoordeling overgenomen.
- Maatschappijleer: de leerstof van de vijf toetsen wordt gecombineerd tot één stapeltoets. Berekeningswijze: *(SE Mij oude leerweg + stapeltoets Mij): 2 = SE Mij nieuwe leerweg*
- Kckv: Resultaat dat is behaald ten tijde van de oude leerweg blijft gehandhaafd. Er is geen verschil in eindtermen tussen de leerwegen.
- LO: Resultaat dat is behaald ten tijde van de oude leerweg blijft gehandhaafd. Er is geen verschil in eindtermen tussen de leerwegen.

Stapelprogramma voor profielvak GROEN:

In het stapelprogramma wordt het profielvak groen ook met een se-cijfer op het niveau van de hogere leerweg afgerond.

- **Stapelen van bb naar kb:**

Er komt een stapeltoets bestaande uit de onderdelen (van de vier profielmodules) die voorzien in het verschil in lesstof bb-kb. Ieder onderdeel (profielmodule) krijgt een apart cijfer. Dit wordt gemiddeld met het reeds behaalde klas 3 cijfer van de betreffende profielmodule. Er is verschil tussen de vestigingen in het aantal profielmodules wat wordt aangeboden in leerjaar 3. De leerling maakt alleen die onderdelen van de stapeltoets die overeenkomen met de profielmodules die de leerling heeft afgerond in leerjaar 3.

Berekening cijfer:

$(\text{PM eindcijfer oorspronkelijke leerweg} + \text{PM cijfer stapeltoets nieuwe leerweg}) / 2 = \text{cijfer PM nieuwe leerweg}$

- **Stapelen van kb naar gl:**

De theorietoetsen voor PM2 en PM3 (indien afgenomen in leerjaar 3) worden in het stapelprogramma op het niveau van de hogere leerweg gemaakt. Het nieuwe resultaat voor de theorietoetsen wordt gemiddeld met het oude resultaat voor de PO toetsen (KB), hiermee wordt het nieuwe SE-cijfer voor de profielmodule bepaald.

- **Keuzevakken groen:**

In het stapelprogramma wordt alleen het theoriegedeelte van de keuzevakken groen op het niveau van de hogere leerweg gemaakt om het se-cijfer voor het keuzevak te bepalen.

Het resultaat voor deze theorietoets (in punten) wordt gemiddeld met het oude resultaat van het praktische deel van de toets (in punten) om het nieuwe eindcijfer voor het keuzevak te bepalen.

Keuzevakken die leerjaar 4 worden gevolgd worden volgens het PTA van de hogere leerweg afgerond.

Aanvullende afspraken

- Criteria voor toelating stapelopleiding:

Om een goede kans van slagen te hebben in de stapelklas, zijn de volgende toelatingseisen vastgesteld:

1. De vakken Nederlands, Engels, wiskunde, biologie, Nask 1, economie en groen zijn samen gemiddeld (opgeteld en gedeeld) met een 7,0 of hoger afgesloten. Wanneer het gemiddelde tussen de 6,5 en 7,0 ligt wordt de leerling een bespreekgeval. Verder geldt dat slechts één van de SE-eindcijfers lager dan een 6,0 mag zijn.

2. De vakken Nederlands, Engels, wiskunde en Groen zijn samen gemiddeld (opgeteld en gedeeld) met een 7,0 of hoger afgesloten. Wanneer het gemiddelde tussen de 6,5 en 7,0 ligt wordt het een bespreekgeval

Bijlage: Leeswijzer PTA

Vak	
Leerjaar	3 en/of 4
Cohort	
Leerweg	

Toetscode	naam schoolexamen	Periode	Eindtermen: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen	Toetswijze	Duur	weging	Beoordeling	Herkansbaar
01									
02									
03									
04									
05									
Opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 7 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets.								
Methode:									
Berekening eindcijfer SE:	toetscode 01 + 02 + 03 + 04 + 05 / 5 = eindcijfer SE								
Aanvulling:									

- Toetscode: Nummering van de schoolexamens.
- Omschrijving schoolexametoets: Elk schoolexamen heeft een naam.
- Periode: Hier wordt de periode waarbinnen de toetsafname plaatsvindt vermeld. De afnamedatum wordt minimaal 7(werk)dagen van tevoren bekend gemaakt door de docent.
- Exameneenheden: Het Ministerie van OCW geeft aan wat er per vak moeten worden getoetst in het schoolexamen en in het centraal examen. Dit is omschreven in zogenaamde exameneenheden. Een overzicht van deze exameneenheden is te vinden in de examenprogramma's van de vakken op www.Examenblad.nl.
- Omschrijving lesstof: Hierin wordt globaal verwezen naar de lesstof die ten grondslag ligt aan het schoolexamen.
- Toetswijze: De volgende wijze van het afnemen van schoolexamens is mogelijk:
 - o (ST) Schriftelijk schoolexamen: Een proefwerk of overhoring met open of gesloten (multiple choice) vragen.
 - o (MT) Mondeling schoolexamen: Een mondelinge overhoring of vraaggesprek of spreekbeurt.
 - o (PO) Praktische opdracht: Hierbij wordt zowel het proces als het eindproduct beoordeeld. De beoordeling vindt plaats aan de hand van tevoren aangegeven criteria.
 - o (HO) Handelingsopdracht: Dit is een bepaalde handeling of handelingsreeks waarvan door de docent moet worden vastgesteld dat ze voldoende is uitgevoerd. Als dit niet het geval is kan er geen eindcijfer gegeven worden voor dat bepaalde vak. Wordt beoordeeld met een O/V/G.
 - o (LOB-opdr): Opdrachten die met voldaan (J) of niet voldaan (N) in de zin van gedaan of niet gedaan worden afgerond.
- Duur: Maximale tijd in minuten die beschikbaar is voor de leerling om de schoolexametoets te maken. Voor leerlingen die op basis van een deskundige verklaring (bijvoorbeeld een dyslexieverklaring) recht hebben op extra tijd wordt door de vestiging de mogelijkheid geboden om de schoolexametoets af te ronden binnen de toegestane extra tijd. De extra tijd is bij alle schoolexametoetsen 30 minuten.
- Beoordeling: Docenten hebben de keuze om onderstaande opties te gebruiken:
 - o Cijfer: afgerond op één decimaal
 - o O/V/G:
 - G = goed (geldt voor cijfers 7,5 en hoger)
 - V= voldoende (geldt voor cijfers 5,5 tot en met 7,4)
 - O= onvoldoende (geldt voor cijfers tot en met 5,4)
- Herkansbaar: Aangegeven is of het schoolexamen herkansbaar is (ja/nee).